

Golden Globe Race DRAMATIikkaa ETELÄISELLÄ INTIAN VALTAMERELLÄ

Non-stop-yksinpurjehdus Golden Globe Race alkoi vaatia verojaan heti Afrikan eteläkärjen jälkeen. Keskeyttäneitä oli jo aikaisemmin, mutta nyt kovat tuulet ja korkea aallokko särkevät veneitä purjehduskelvottomiksi.

TEKSTI: RALF SUNDBERG

Mark Slats, Abhilash Tomy ja Gregor McGuckin joutuivat eteläisellä Intian valtamerellä erittäin rajuun myrskyyn. Matalapaine muodostui juuri samalla alueella, missä purjehtijat silloin olivat, eikä heillä ollut mitään mahdollisuuksia päästä myrskyä karkuun, toteasi kilpailupäällikkö Don McIntyre. Kaksi myrskyn jalkoihin jääneestä kolmesta veneestä menetti rikinsä, ja yksi purjehtijoista makasi vaikeasti loukkaantuneena pun-

kassaan pääsemättä liikkumaan.

Myrskyn valtava tuhovoima johtui siitä, että tuulet puhalsivat ensin etelästä ja allokko kasvoi nopeasti suureksi. Alueella kerrottiin aaltojen nousseen noin neljätoistametriseksi, ja suurimmat aallot olivat varmasti sitäkin korkeampia. Sitten tuuli äkillisesti kääntyi puhaltamaan pohjoisesta. Pahimmillaan tuulen nopeus oli yli 30 metriä sekunnissa.

- Kun tuuli kääntyi satakahdeksankymmentä astetta ja pu-

halsi koko ajan myrskyn voimalla, se synnytti ristiaallokkoa ja hyvin vaikeasti arvoitavia aaltoja. Arvaamaton ristiaallokko vaikeutti veneiden ohjausta, ja Abhilash Tomy ja Gregor McGuckinin veneet menivät nurin ja menettivät rikinsä. Mark Slatsin vene pyörähti myös, ja veneeseen tulvi paljon vettä, mutta Slats pystyi jatkamaan kisaa. Tomy ja McGuckinin tilanne oli kuitenkin vakava, kertoi Don McIntyre analysoidessaan tilannetta myrskyn jälkeen.

Gregor McGuckin.

Rikki mies ja vene

Perthin meripelastuskeskus hälytettiin Australiasta välittömästi. Se lähti heti myös johtamaan pelastusoperaatiota. Gregor McGuckin onnistui aika pian irrottamaan meressä vellovan rikinsä. Pian hän myös ilmoitti, ettei ole välittömän avun tarpeessa. Abhilash Tomyin tilanne oli huomattavasti vaikeampi.

Veneen rikki purjeineen oli meressä. Merenkäynnissä riskinä on, että veneessä yhä kiinni oleva masto vahingoittaa runkoa ja pahimassa tapauksessa masto voi lyödä siihen reiän. Tomy itse makasi liikuntakyvyttömänä punkassaan eikä pystynyt nousemaan kannelle irrottamaan rikkiä kokonaan. Aluksi hän pystyi kommunikoimaan ulkomaailman kanssa vain käyttämällä laitetta, joka lähettää lyhyi-

tä tekstiviestejä. Veneessä oli maston kohdalla kannessa iso reikä ja istumalaatikkoon johtava luukku oli auki. Mies myös oksenteli ja valitti rintakipuja.

Abhilash Tomy on kokenut purjehtija ja Intian merivoimien upseeri. Intian merivoimat reagoi heti haveriin ja lähetti alueelle laivastoyksikön. Pelastusoperaation ongelmana oli se, että hädässä olevat purjehtijat olivat kaukana Intian valtamerellä, noin 1900 merimailia Perthistä länteen. Myrsky kaatoi onnettomuusveneet syyskuun lopulla, ja kesti useita päiviä ennen kuin pelastajat pääsivät onnettomuuspaikalle.

Liikaa hätärikille

Gregor McGuckin taas onnistui heti irrottamaan rikinsä ja asensi sen jälkeen hätärikin spinnupuomia käyttäen. Hän lähti myös heti purjehtimaan kohti Abhilash Tomyin venettä.

Ennen McGuckinia Tomyin veneelle ehti ranskalainen tutkimusalus, joka evakuo i Abhilash Tomyin paareilla purjeveneestä tutkimusalukselle. Kippari sai ensiavun ja

AUSTRALIAN MARITIME SAFETY AUTHORITY/PP/L/CC/R

Abhilash Tomy.

pystyi myös heti puhumaan pelastajiensa kanssa.

Samassa yhteydessä myös Gregor McGuckin päätti pyytää hallitua evakuointia. Alun perin hänen suunnitelmansa oli purjehtia hätärikinsä avulla Australiaan, mutta koska hän oli menettänyt tuuliperäsimensä ja Australiaan oli liikaa matkaa, hän päätti hylätä veneensä ja keskeyttää kilpailun.

Ranskalainen tutkimusalus vei purjehtijat etäiselle Amsterdam-saarelle. Siellä oli lääkäri ja muutoinkin hyvät edellytykset hoidolle. Parin päivän kuluttua kerrottiin, että Abhilash Tomylla ei ollut luunmurtumia ja hän oli jo hieman onnistunut nousemaan sängystään.

Mark Slats, kolmas purjehtija, jonka vene pyörähti hirmumyrskyn voimalla puhaltavassa tuulessa, selviytyi omasta onnettomuudestaan vahingoittamatta rikiänsä. Hän selvisi myös ehjin purjein. Sen sijaan veneeseen pääsi aika paljon vettä. Slats pumpasi vedet veneestä ja jatkoi kilpailua suuntana Tasmanian Hobart, jossa oli suunniteltu lyhyt stoppi. Slats on edelleen kakkosena Golden Globe -kisassa.

Susie Goodall.

CHRISTOPHE FAUREAU/PPICOR

CHRISTOPHE FAUREAU/PPICOR

Jean-Luc van den Heede.

CHRISTOPHE KUREAU/PLUCCR

Francesco Cappelletti.

CHRISTOPHE KUREAU/PLUCCR

Mark Slats.

Valmistautuminen näkyy

Hobartissa purjehtijoilla on mahdollisuus jättää filmejä kehitettäväksi. Sen jälkeen he jatkavat Uuden-Seelannin kautta kohti Kap Hornia ja edelleen takaisin Atlantille. Hobartissa purjehtijat eivät saa käydä maissa. Jos joku siitä huolimatta päättää huoltaa kovilla olleita varusteita tai venettä, joutuu ulos pääluokasta ja siirtyy purjehtimaan Chichester-luokkaan. Luokalle on lainannut nimensä 50 vuotta sitten ansioitunut purjehtija Sir Francis Chichester, joka yksinpurjehdusmatkallaan joutui pysähtymään.

Ranskalainen Jean-Luc van den Heede, 73 vuotta, johtaa Golden Globe -kilpailua ylivoimaisesti. Äärimmäisen kokenut yksinpurjehtija on valmistautunut kilpailuun huolellisesti. Hän purjehtii Matmut-nimistä Rustler 36 -venettä, joka on ollut valmiina ja testattavissa jo suunnilleen vuoden päivät ennen starttia.

Jean-Luc van den Heeden johtamassa kisaa etäisyys kakkosena olevaan Mark Slatsiin on yli 1600 merimailia. Virolainen Uku Randmaa on kisassa kolmantena, Susie Goodall Isosta-Britanniasta on neljäntenä, viidentenä kisan puolivälissä on Istvan Kopar ja kuudentena Tapio

Lehtinen. Lehtinen purjehtii noin tuhat merimailia Slatsin perässä.

Vapaamatkustajana moottori

Tapio Lehtinen on kisan puoliväliin mennessä onnistunut selviämään huolimatta kaikista niistä ongelmista, joita matkan varrella on kohdannut. Hän purjehtii ilman toimivaa moottoria, joka ehti käydä noin 40 tuntia ennen kuin se lopullisesti sanoi sopimuksensa irti. Tilanne on moottorin valmistajan kannalta kiusallinen.

Lehtiselle apukoneen toimimattomuus on takaisku, mutta toi-

CHRISTOPHE FAVREAU/PPL/COR

saalta hänellä on vuosien kokemus purjehtimisesta ilman konetta. Hän varmasti selviää maailman-ympäripurjehduksesta ilmankin. Mutta ilman moottoria akkujen latausmahdollisuudet kuitenkin vähenevät, ja sähköllä onkin sitten jo suurempi merkitys. Veneessä on monia tärkeitä laitteita, jotka tarvitsevat sähköä toimiakseen.

Tapio Lehtinen on jo ehtinyt pyytää järjestäjiltä lupaa jatkaa kilpailua niin sanotusti pimeänä veneenä. Asia tuli ajankohtaiseksi, kun aurinkopaneelit ja hydrogeneraattori lakkasivat toimimasta. Hydrogeneraattorin Tapio korjasi, ja aurinkopaneelitkin hän sai toimi-

CHRISTOPHE FAVREAU/PPL/COR

CHRISTOPHE FAVREAU/PPU

maan joten kuten. Näin hän myös onnistui lataamaan akkunsä. Hydrogeneraattorissa on vedessä pyörivä potkuri, joka lataa akkuja, kun vene etenee tarpeeksi nopeasti. Heikossa tuulessa ja täysin tyyneessä latauksen kanssa on ongelmia.

Tällä hetkellä Lehtinen on kisassa kuudentena. Hän on koko ajan sanonut, että yksinpurjehdus on joukkuelaji, ja kotimassa hänellä onkin ihan oma elämänlankansa. Radioamatöörien verkoston kautta hän saa omilta avustajiltaan apua muun muassa aikamerkkien muodossa, tarkalla ajalla kun on oleellinen merkitys, kun navigointi hoidetaan sekstantin avulla. Radioamatöörien apu on myös ollut korvaamaton, kun rikki mennyttä tekniikkaa on yritetty saada kuntoon. Radioamatöörien apu riippuu kuitenkin "radiokelistä" eli siitä, miten hyvä kuuluvuus kulloinkin saavutetaan pitkän matkan päästä. Toistaiseksi yhteydet kotimaahan ovat toimineet melkein joka päivä.

Tähän mennessä kisan on jo keskeyttänyt kymmenen purjehtijaa, siis suurin osa, ja kisan puolivälissä jäljellä on enää kahdeksan purjeh-

tijaa. Hobartista seilorit suuntaavat kohti myrskyisää Eteläistä valtamerta. Kun Kap Horn on kierretty, edessä on Atlantin valtameri. Maailman Ranskan Les Sables d'Olonneen kilpailijoiden odotetaan saapuvan maaliskuun huhtikuussa.

Viileä norjalainen

Pitkässä kisassa tapahtuu aina yllätyksiä. Yksi tämän kisan yllätyksistä nähtiin, kun nyt viidentenä purjehtiva Istvan Kopar keskellä valtamerta tapasi sattumalta ruotsalaisen yksinpurjehtijan Kjell Litwinin. Litwiniltä oli juomavesi loppumassa, ja hän sai Koparilta 20 litraa juomavettä ja pystyi näin jatkamaan matkaansa s/y Selenellä. Kyseessä on Vagabond 31 -merkkinen ruotsalaisvene.

Jo ennen Intian valtameren dramattisia tapahtumia norjalainen Are Wiig oli joutunut keskeyttämään kilpailunsa. Hänenkin veneensä pyörähti ympäri kovassa kelissä. Wiig menetti rikinsä ja purjehti sen jälkeen hätärikinsä varassa Kapkaupunkiin. Wiig ei koskaan laukaissut hätämerkkiä, vaan ainoastaan

raportoiti tapahtuneesta kilpailun järjestäjille. Wiig osoitti toiminnallaan erinomaista merimiestaitoa.

Myös ranskalainen Philippe Piché keskeytti purjehduksensa Kapkaupunkiin. Toinen ranskalaispurjehtija Antoine Cousot päätti kisansa Rio de Janeiroon. Britti Ertan Beskardes keskeytti heti alussa ja italialainen Francesco Capeletti syyskuun puolivälissä. Australialaispurjehtija Kevin Farbrother luovutti niinikään aivan alkuvaiheissa. Nabil Amira jätti leikin kesken Teneriffalla.

Ranskalaispurjehtija Loïc Lepage huolsi veneensä Kapkaupungissa ja jatkoi sitten kisaa Chichesterluokassa. Hänen joutui myrskyn kouriin Intian valtamerellä ja menetti rikinsä. Kaiken kukkuraksi riki vaurioitti veneen runkoa, johon tuli vuoto. Lepage ilmoitti, että hän ei pysty pysäyttämään vedentuloa. Hän pumppasi veneestä noin 150 litraa vettä tunnissa kun hänet parin päivän pumppaamisen jälkeen pelastettiin rahtilaille. Tällä hetkellä Chichesterluokassa ei enää ole ainuttakaan osallistujaa. 🐟

Amatöörit asialla

Ammuttakoon tämä koominen otsikko alas ja ingressissä ennen kuin toimituksen sähköposti täyttyy kiukuisesta lukijapalautteesta. Kyse on nimittäin suomalaisista radioamatööreistä, jotka ovat muodostaneet Lehtiselle liki elintärkeän tietoliikenneyhteyden ja sitä kautta myös monenlaisen huoltoketjun.

KLAUS SOMERKOSKI

Vähänkin purevampi asenne toimittajan työhön saattaisi poikia saman otsikon juttuun, jossa Golden Globe Race -yksinpurjehduskisassa seilaavan Tapio Lehtisen veneen monenlaisia teknisiä ongelmia listataan. Niin moni asia on mennyt rikki tai kielähtänyt edes ryhtymästä toimimaan.

Tuulee
niin, että lutinat
lentää pullatta.
(Lauri Lehtinen
1989)

Tämä kainalolajuttu kertoo kuitenkin siitä, miten kokeneet radioamatöörit Jari Jussilan johdolla päivystävät muun muassa vastaanottaakseen Lehtiseltä vuorokausittain saapuvan raportin. Ja sekin on oikeastaan vain jäävuoren huippu, osa suurempaa kokonaisuutta ja organisoitua tiedonvälitystoimintaa, ja itse asiassa ansaitsee oman juttunsa Purjeen seuraavassa numerossa. Silloin on mahdollista käydä läpi myös radiotiimiä ja sen käytössä olevaa tekniikkaa.

Tässä pöimintoja kahdensuuntaisista radiopäivityksistä sekä Lehtisen kisajärjestäjän sivuille tekstailemista pikkupätkistä, joiden aforistisuus lähestyy runoutta. Otteet on valittu lähinnä fiilispohjalta tekstimateriaalista, joka kasvaa useiden sivujen päivävaudilla.

Mereltä ja merelle

- Mark Slatsilla masto vedessä. Työkalupakki lentänyt päälle, luultavasti kylkiluu poikki.
- Susie Goodall vaarassa joutua kovaan matalapaineeseen ja 45 solmun tuuliin.
- Toinen lieden levyistä ei edelleenkaan toimi. Ei haittaa. Kyllä aamupuuron saa keitettyä yhdelläkin levyllä.
- Istvan Koparin radiot kastuneet merivedestä.
- Susie saanut vettä. Järjestäjiltä vakava

Liukas kansi ja
karhea pohja.
Piti olla toisin päin.

neuvo kääntyä reitiltä pohjoiseen.

- Veneen ympärillä lentelee lintuja, erityisesti albatrosseja, välillä hakien ylöspäin suuntautuvia ilmapirttoja.
- Susiella uusi knockdown, ja vielä yksi, pelko omastakin kasvaa, aallot suuria, Loïc Lepage merihädässä. Masto meressä, hakkaa reikää kylkeen.
- Lepage pelastettu, vene upannut.
- Harmi ettei veneessä ole postilaatikkoa. Voisi pyytää Hesarin.
- Koko pohja täynnä 3-8 sentin mittaisia etanan näköisiä mutta kovia kottiloita. Matka hidastuu viikoilla. Mahtaako edes Hobartissa pystyä niitä poistamaan. Meri 10-asteista, ja helvetinmoinen työ käsipelillä.
- Keula alhaalla. Kansipulttien raoista kai tullut yli 500 litraa vettä.
- Kotilot tarkentuivat lajiksi nimeltä goose barnacle. Portugalilainen merenherkku, keittokirjasta löytyi valmistusohje.
- Vettä kolmessa etummaisessa osastossa.

Tällä välin Suomessa kävi ilmi, että Lehtisen veneenpohjassa käytetty myrkkymaali on Suomen määräysten mukaisesti vähemmän kuparia sisältävää ja siten vähemmän myrkyllistä kuin muilla. Lehtisestä uutinen on sekä masentava että epäreilu tasoitus kanssakilpailijoiden hyväksi.

- Susie Goodall on ehtinyt Hobartiin ja videolla kuulemma puhdistaa pohjaa sukeltamalla, kuin merenneito.
- 125. purjehduspäivä. Sää tiedotus lupasi puuskissa jopa 50 solmun tuulia ja 12 metrin aallokkoa. Pähin myrsky tähän astisista.
- Hobartissa odottaa kääntöpoiju, ja moottori ei toimi. Tarvitetaan tuulta.

Purjeen lukijoille

Purje-lehti välitti omat kysymyksensä jonnekin Etelämeren aalloille:

Mikä matkassa on ollut haastavinta?

– Se että vene on ollut niin monin paikoin keskeneräinen. Atlantilla sai melkein koko ajan olla työkalut kädessä.

Miten yksinäisyyttä kestää?

– En koe yksinäisyyttä sellaisena asiana, jota pitää kestää. Ja olen ollut kuitenkin säännöllisesti yhteydessä moneen suuntaan, kuten järjestäjäorganisaatioon ja koti-Suomeen.

Mitä tunnepuolella tapahtuu pitkän yksinpurjehduksen aikana?

– Olen nauttinut olostani luonnon keskellä ja muun muassa lukuun paljon. Minulla on hyvät varusteet, ja joistain vaikeuksistaikin selviäminen on tuonut lähinnä onnistumisen elämyksiä. Minulla on onneksi myös hyvät varusteet, ja kaikkein pahimpien kielienkin suhteen olen ollut hieman onnekas.

(Tämä haastattelu tehtiin loka-kuussa ennen Lehtisen saapumista Tasmanian lounaispuolelle myrskyyn.)

Maanantaina, marraskuun viidentenä, Hobartin valot kajastavat Tasmanian taivaan yllä, ja myrskytuuli on tyyntynyt. Alla on 40 valvottua tuntia, ja sitten Lehtiselle ilmoitetaan, että kotiloiden poistaminen Astralian vesillä kielletään, vaikka se juuri on vahingossa sallittu Susie Goodallille.

Seuraavana päivänä Purjeen mennessä painoon Lehtinen kiinnittyi puolimatkan poijuun huilaamaan. videoita on GGR:n Facebookissa. ▲

Maata, ohoi!
Tasmanian lounais-
kulma (toivottavasti)
näkyvissä!